

27/01/2016

לכבוד
 ח"כ איתן כבל
 יו"ר ועדת הכלכלה
 הכנסת ירושלים
 שלום רב,

ח"כ ניסן סולומיאנסקי
 יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט

ח"כ אלי כהן
 יו"ר הוועדה המיוחדת לחוק שירותים פיננסיים.

הנדון: הקמת מועצה ציבורית להגנה צרכנית פיננסית לשמירה על זכויות הצרכן הישראלי

במסגרת הרפורמה בשוק האשראי

נכבדי. בימים אלה דנות הוועדות ברשותכם בסדרת חוקים הנוגעים לרפורמה בשוק האשראי. אחד מהנושאים המרכזיים הנוגע לכל אחד מהחוקים הנדונים הוא נושא המפקח על נותני השירותים הפיננסיים או האשראי למשקי בית.

עיון בשלושת החוקים וכן בהתייחס למצב הקיים עולה חשש כי לא זאת בלבד שבקרוב יהיו לפחות 3 מפקחים על שוק האשראי הצרכני בישראל אלא שאף אחד משלושת המפקחים הללו לא יפעל בזיקה ישירה לשמירה על זכויותיו של הצרכן הלווה. מדובר בשלושה גופים אשר למרות הכלים שאמורים להנתן בידיהם על ידי המחוקק יפעלו כל אחד על פי נוהלי עבודה שונים, כפי שהוגדרו בחוקים הנדונים כעת ואשר עיקר עבודתם שמירה על יציבותם של הגופים הפיננסיים במקום על זכויותיהם של משקי הבית הישראליים.

לרפורמה בשוק האשראי שני מרכיבים מרכזיים. הראשון להגדיל את מספר השחקנים בשוק והשני להפחית את מחיר האשראי הצרכני למשקי הבית ולעסקים הזעירים. המטרה הראשונה תושג ללא כל ספק, כבר עתה ניתן למפות את השחקנים הקיימים בשוק והמצפים להרחיב את עסקיהם ולידם את אלו החדשים המבקשים גם הם להתחיל ולספק אשראי צרכני למשקי הבית.

הבעיה הגדולה, שעליה אין אף אחד שיכול לתת תשובה חד משמעית היא על השאלה, האם באמת מחיר האשראי הצרכני יפחת. האם הריביות לציבור הרחב, בעיקר מעמד הביניים הנמוך והבינוני, זה שנמצא בעשירונים 5-8 יזכה לקבל אשראי בקלות יותר ובזול יותר. רואי השחורות ואני ביניהם, אומרים שככל הנראה השוק יוצף באשראי אך הסיכוי שמחירו יהיה נמוך משמעותית הינו סיכוי נמוך.

ופה נכבדי אתם נכנסים לתמונה. איך לדאוג שהפיקוח הצרכני פיננסי יפעל כראוי. שוק האשראי החדש יכלול שחקנים עליהם יפקחו לפחות שלושה מפקחים. המפקח על הבנקים וחברות כרטיסי האשראי, המפקח על השירותים הפיננסיים שהחוק בעניינו נדון בימים אלה בכנסת והמפקח על הביטוח ושוק ההון העוסק בפיקוח על חברות הביטוח שאף הן מעמידות אשראי צרכני בהיקפים לא קטנים המבוסס על פקדונות לפנסיה וחסכונות ביטוחיים המנוהלים על ידי חברות הביטוח.

מבחינת הצרכן הישראלי מדובר באסון. לא רק שהמונחים החוקיים והמקצועיים בהם משתמשים שלושת המפקחים שונים זה מזה, גם ההתנהלות המקצועית שלהם שונה, אין התאמה בין חוקי הפיקוח השונים וההוראות כמו גם הסמכויות שניתנים לכל אחד מהמפקחים שונות בתכלית.

איך יוכלו צרכנים המבקשים לקבל הלוואה מאחד מהמוסדות, בנקאים וחוף בנקאיים, להשוות באמת את התנאים. כיצד הם ידעו למי להתלונן בעת צרה. כיצד ניתן יהיה לשמור על אחדות רגולטורית שתכלול את כלל

ידיד - מרכזי זכויות בקהילה (ע"ר)

משרד ראשי: רח' פייר קניג 28 ירושלים 93469 טל': 02-6790710 פקס: 02-6790340

כתובת לדואר: ת.ד. 53151, ירושלים 91531

web:www.yedid.org.il e-mail:yedid@yedid.org.il

השוק. על כל אלה לצערי אין לנו תשובות. צריך לזכור כי כל מערכת מפקחת בין אם קיימת ובין אם מיועדת לקום במהלך השנים הקרובות מזינה את עצמה כדי להצדיק את קיומה כך, יוכלו לשמר את עצמם לאורך זמן גם אם בסופו של דבר הצרכן הישראלי יצא נפסד.

מה אפשר לעשות. חושבים ביצירתיות ומחוץ לקופסא. הרפורמה בשוק האשראי זקוקה למפקח אחד. לכתובת אחת אליה יוכלו כל הצרכנים לפנות בידיעה שהיא זו תהייה החוליה המקשרת בינם לבין מנגנוני האשראי והמידע. אני סבור כי לטובת הצלחתה של הרפורמה יקום מפקח אחד כללי שיעמוד מעל למפקחים הקיימים בצורה של מועצה להגנה צרכנית פיננסית אשר תהייה המפקח הכללי על שוק האשראי החדש, מועצה שתתפקד כגוף המרכז את פניות הציבור, המנתח את עבודת המפקחים הפועלים בשטח ואף נותן להם ציונים על ביצועיהם הלכה למעשה. רק כך יש סיכוי להצלחת הרפורמה.

לכן מוצע כי שלושתיכם, שלושת יושבי הראש של הוועדות המקדמות כיום את החוקים המרכיבים את הרפורמה בשוק ההון תפעלו יחד כדי להקים את המועצה הציבורית להגנה צרכנית פיננסית אשר תפעל כגוף עצמאי המייצג את זכויות הצרכנים מול כל אחד מהמפקחים העוסקים בפיקוח על אחת מקבוצות השחקנים הותיקים והחדשים בשוק האשראי למשקי בית. עקרונות הבסיס להפעלת המועצה:

1. בראש המועצה הציבורית יעמוד מומחה להגנת הצרכן והיא תפעל תחת שר האוצר.
2. חברי המועצה האחרים ימונו על-ידי הממשלה, על-פי המלצה של שר האוצר באישור ועדת הכלכלה
3. בראש המועצה יעמוד ראש המועצה, והיא תמנה 11 חברים וחברות, לרבות יושב ראש המועצה.
4. הרכבה של המועצה יהא כמפורט להלן:
  - יו"ר המועצה
  - נציג בנק ישראל
  - נציג משרד המשפטים
  - נציג משרד האוצר
  - נציג ציבור חבר האקדמיה בפקולטה לעבודה סוציאלית.
  - שני נציגים של ארגונים לשינוי חברתי העוסקים בתחום החינוך הפיננסי
5. משרד האוצר יספק לחברי המועצה את התקציבים והתשתיות הדרושות לפעולתה כולל תקציבי פרסום והסברה
6. במינוי חברי המועצה יינתן ייצוג הולם של שני בני המינים, כמו גם לקבוצות מיעוטים לאומיות.
7. המועצה תפרסם אחת לשנה דו"ח מפורט על פעולתה כולל מידע מפורט על התלונות שהגיעו אליה וכיצד טופלו. המועצה תפרסם באופן שוטף, באתר מיוחד שיוקם לצורך כך את תוצאות התלונות המוצדקות ואת פרטיהן. פרסום הנתונים יעשה לכל הפחות בשפות – עברית, ערבית, רוסית
8. המועצה תקבע את סדרי עבודתה ואלו יאושרו על ידי נגיד בנק ישראל, שרי האוצר והכלכלה וועדת הכלכלה ובלבד שאלו יכללו לוחות זמנים מפורטים הנוגעים לטיפול בתלונות על מנת למזער נזקים למתלונן שתלונתו תתברר כמוצדקת
9. רשאי מתלונן לערער על החלטת המועצה בפני בית המשפט שיקבע לכך בתקנות.

אשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה והבהרה

בברכה,
רן מלמד
סמנכ"ל

העתק:
 חברי ועדת הכלכלה
 חברי ועדת חוקה חוק ומשפט
 חברי הוועדה המיוחדת לדיון בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים
 מר שי באבד, מנכ"ל משרד האוצר
 עו"ד ארז קמיניץ, משרד המשפטים
 עו"ד רוני נויבאור, משרד המשפטים

ידיד - מרכזי זכויות בקהילה (ע"ר)

משרד ראשי: רח' פייר קניג 28 ירושלים 93469 טל': 02-6790710 פקס: 02-6790340

כתובת לדואר: ת.ד. 53151, ירושלים 91531

web: www.yedid.org.il e-mail: yedid@yedid.org.il

